

THE PREVALENCE OF SMOKING AMONG MEDICAL STUDENTS

Koroliova N.D., Chorna V.V., Humeniuk N.I., Angelska V.U., Khlestova S.S.

ПОШИРЕНІСТЬ ПАЛІННЯ СЕРЕД СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

В

**КОРОЛЬОВА Н.Д.,
ЧОРНА В.В.,
ГУМЕНЮК Н.І.,
АНГЕЛЬСЬКА В.Ю.,
ХЛЕСТОВА С.С.**
Вінницький
національний
медичний університет
ім. Пирогова М.І.,
м. Вінниця, Україна

Ключові слова:
паління,
студенти-медики,
здоров'я.

Україні ситуація з палінням оцінюється експертами ВООЗ як критична, оскільки до цієї звички щорічно долучаються понад 500 тисяч молодих людей, а кожен третій житель палить понад 20 років [1, 2].

Негативний вплив паління на людський організм є загальновідомим фактом, проте ця згубна звичка таки дуже поширена у суспільстві та є однією з причин передчасної смертності населення. На сучасному етапі розвитку нашої держави активна увага суспільства має приділятися здоровому способу життя й боротьбі зі шкідливими звичками, що пов'язано зі зростанням захворюваності та з подальшим зниженням працездатності людини.

Відомо, що 6 мільйонів людей у світі помирають у результаті безпосереднього вживання тютюну, а близько 890000 осіб – через пасивне паління [1, 2].

Згідно з даними «Глобального опитування дорослого населення про вживання

тютюну» (GATS), який проводився у рамках співпраці України з ВООЗ, поширеність щоденного паління за останні 5 років знизилася на 27%. Так, якщо 2005 року щодня в Україні палили 14,1 млн. осіб, з них 10,7 млн. (62,3%) чоловіків і 3,4 млн. (16,7%) жінок, то 2010 року кількість курців знизилася до 10,2 млн. осіб (8,3 млн. чоловіків та 1,9 млн. жінок). За стандартизованим показником поширеності паління серед дорослих він у 2006 році становив 45%, і Україна посідала четверте місце у світі, поступаючись лише Греції та Росії. 2009 року цей показник зменшився до 32%. Нині Україна поділяє 24-29-те місце разом з Непалом, Іспанією, Сербією, Тунісом і Соломоновими островами з 147 країн, за якими є дані щодо паління [2, 3].

Виявлено, що з 46 країн світу, які надали інформацію про поширеність паління серед студентів медичних факультетів, таких виявлено

РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ КУРЕНИЯ СРЕДИ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ

**Королева Н.Д., Черная В.В.,
Гумениук Н.И., Ангельская В.Ю.,
Хлестова С.С.**

*Вінницький національний медичний університет ім. Н.И. Пирогова,
г. Вінниця, Україна*

Цель работы – изучение распространенности курения среди студентов медицинского вуза на протяжении обучения.

Материалы и методы. При помощи разработанной нами анкеты «Распространенность курения среди студенческой молодежи» изучались причины курения; возраст начала курения; длительность и частота курения; вызывала ли эта пагубная привычка соматические заболевания, какие именно. Респондентами были 487 студентов I-V курсов медицинского университета.

Результаты и их анализ. Установлено, что на момент проведения анкетирования курили 38,8% студентов, не курили 61,2%. Средний возраст респондентов, когда они впервые попробовали курить, составляет 16-18 лет. 60,4% респондентов начали курить до достижения 18-летнего возраста. Основные причины распространенности куре-

ния среди студенческой молодежи: снятие стресса – 38,9%; трудное обучение – 20,4%; для удовольствия – 17,2%; за компанию – 13,3%; от безделья – 9,4%; модно – 0,8%. Длительность курения составляла 6 месяцев – 52,2%, 1 год – 12,6%, 2 года – 16,6%, 3 года – 13,5%, 4 года – 2,3%, 5 лет – 3,0%.

На вопрос «Вызывало ли Ваше курение соматические заболевания?» большинство студентов ответило «нет» (32,6%), что можно объяснить небольшой длительностью табакокурения. 2,1% респондентов отметили, что курение вызывало у них сердечно-сосудистые заболевания, у 1,2% – хронический бронхит, у 0,6% – хроническое обструктивное заболевание легких.

Что касается системы пищеварения, то 1,2% опрошенных указали на возникновение у них гастроэзофагеальной рефлюксной болезни, а 0,6% жаловались на язвенную болезнь желудка и 12-перстной кишки.

Выводы. Средний возраст начала курения среди студентов-медиков составлял 18 лет, распространенность курения – 38,8%. Основные причины распространенности курения – стресс и трудная учеба.

Ключевые слова: курение, студенты-медики, влияние на здоровье.

THE PREVALENCE OF SMOKING AMONG MEDICAL STUDENTS

Korolova N.D., Chorna V.V., Humeniuk N.I., Angelska V.U., Khlestova S.S.
Vinnitsia National M.I. Pirohov Medical University, Vinnitsia, Ukraine

Objective: We revealed the prevalence of smoking among students of higher medical institution during educational process.

Materials and methods: We performed a survey with the help of our own questionnaire «Prevalence of smoking among students», studied the causes of smoking; age of the beginning of smoking; duration; and frequency of smoking; whether the malicious habit caused somatic diseases and what exactly. 487 students of the I-V years of study were the respondents.

Results: At the moment of survey, 38.8% of the students were smoking, 61.2% of them were not smoking. The average age when the respondents tried to smoke first was 16-18 years old. 60.4% of our respondents had started smoking until they reached the age of 18. The main causes of the prevalence of smoking among students are: stress

relief – 38.9%; difficult learning – 20.4%; for pleasure – 17.2%; to keep company – 13.3%; of idleness – 9.4%; it's fashionable – 0.8%. Duration of smoking was: 6 months – 52.2%; 1 year – 12.6%; 2 years – 16.6%; 3 years – 13.5%; 4 years – 2.3%; 5 years – 3.0%

The question «Did your smoking cause somatic diseases?», the most of the students answered «no» (32.6%), which could be attributed to a short term of smoking, but 2.1% of the respondents noted that smoking caused cardiovascular diseases in them, 1.2% – a chronic bronchitis, and 0.6% – a chronic obstructive pulmonary disease. Regarding the digestive system, 1.2% of the respondents indicated that they had gastroesophageal reflux disease, and 0.6% complained of gastric and duodenum ulcer.

Conclusions: The average age of smoking beginning among medical students is 18 years old, the prevalence of smoking is 38.8%. The main causes of smoking prevalence are stress and difficult learning.

Keywords: smoking, medical students, health effects.

понад 40% серед опитаних, у тому числі у Боснії – 41,1%; у Герцеговині – 46,1%; в Албанії – 44,3%; у Болівії – 41,1% [2, 3].

Мета. Виявлення поширеності паління серед студентів медичного вишу України протягом навчання.

Матеріали і методи дослідження. Нами було розроблено анкету «Поширеність паління серед студентської молоді», яка складалася з 13 питань: причини паління; вік початку паління; його тривалість та частота паління; чи викликала ця згубна звичка

соматичні захворювання, які саме.

Респондентами були студенти I-V курсів ВНМУ імені М.І. Пирогова. Участь в опитуванні взяли 487 студентів, з яких 72,5% – особи жіночої статі та 27,5% – чоловічої.

Результати та їх аналіз. За даними проведеного анкетування встановлено, що палять на даний час 38,8% студентів, не палять – 61,2%.

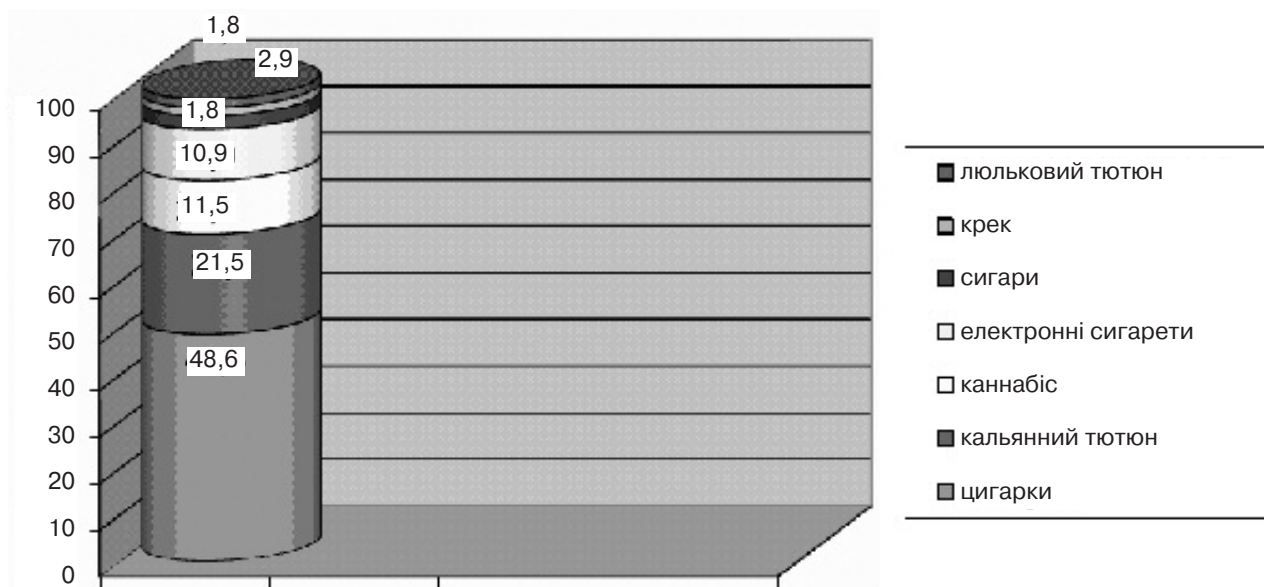
Згідно з даними GATS поширеність паління серед дорослого населення України 2017 року становила 23,0% (8,2 млн.).

Середній вік, коли опитувані вперше спробували розпочати палити, становить 16-18 років. За даними «Глобального опитування дорослого населення про споживання тютюну», середній вік початку паління для осіб віком 18-34 роки становив 16,8 років, а 60,4% почали палити до досягнення 18-річного віку [4, 5].

За даними нашого анкетування, основними причинами поширеності паління серед студентської молоді є зняття стресу (38,9%), важке навчання (20,4%), задля задоволення (17,2%), за компанію (13,3%),

Рисунок

Аналіз різного виду тютюнопаління студентами (%)

з нічого робити (9,4%), бо це модно (0,8%).

Проаналізувавши отримані дані, ми дійшли висновку, що студенти найчастіше палять цигарки (48,6%), кальянний тютюн (21,5%), каннабіс (11,5%), електронні сигарети (10,9%), сигари (2,9%), крек (1,8%) та люльковий тютюн (1,8%) (рис.).

Отже, цигарки палять 24,6% студентів, з них 1-2 штуки на тиждень – 57,5% осіб, до 5 штук на добу – 13,3%, понад 5 – 16,7%, пачку на добу – 12,5%. Враховуючи дані GATS за 2017 рік, відомо, що 22,8% дорослого населення України палять цигарки, причому 20,1% (7,2 млн.) палять щоденно. Середня кількість вживаних цигарок щодня становить 17,1, а серед 90,5% студентів – 10 і більше.

Щодо кальянного тютюну, то частота паління така: 1-2 рази на місяць ним користувалося 64,3% студентів, 1-2 рази на тиждень – 23,2%, більше 2 разів на тиждень – 8,7%, щодня – 3,8%. Загалом, згідно з даними GATS, 0,7% дорослого населення України вживають кальянний тютюн, а у ВНМУ ім. М.І. Пирогова кількість таких студентів перевищує 11,5%.

Загалом 6,4% дорослого населення хоча б один раз користувалися електронними цигарками, а серед опитаних нами студентів частота їх паління становила 1-2 рази на тиждень (1,7%).

Каннабіс вживають 4,5% студентів, з них 1-2 рази на місяць – 68,2%, 1-2 рази на тиждень – 13,6%, більше 2 разів на тиждень – 18,2%.

Вивчаючи терміни початку паління серед студентської молоді, ми встановили, що палять 6 місяців 52% опитаних, 1 рік – 12,6%, 2 роки – 16,6%, 3 роки – 13,5%, 4 роки – 2,3%, 5 років – 3,0%.

На запитання «Чи Ваше паління викликало соматичні захворювання?» більшість студентів відповіла «ні» (32,6%), що можна пов'язати з невеликим терміном тютюнопаління, але 2,1% респондентів відзначили, що паління викликало у них серцево-судинні захворювання, 1,2% – хронічний бронхіт, 0,6% – хро-

нічне обструктивне захворювання легень. Щодо системи травлення, то 1,2% опитаних вказали на виникнення у них гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби, а 0,6% скаржилися на виразкову хворобу шлунка та 12-палої кишки [6, 7].

Висновки

1. Таким чином, переважна більшість студентів-медиків потрапляє до категорії ризику захворіти на рак легень чи інші захворювання через регулярне паління, яке викликає ще й наркотичну залежність – нікотиноманію, коли нікотин включається у процеси обміну речовин в організмі.

2. Середній вік початку паління серед студентів-медиків становить 18 років, а поширеність паління серед молоді усіх курсів – 38,8%, при цьому у дорослого населення України 2017 року цей показник не перевищував 23,0%. Основними причинами поширеності паління серед студентів є стрес та важке навчання.

3. У 48,6% випадків студенти палять цигарки, тоді як серед дорослого населення України даний показник становить 22,8%; кальянний тютюн поширений серед студентів у 21,5% випадків, а за даними GATS, ним користується лише 0,7% дорослого населення.

4. Необхідно приділити активну увагу вирішенню даної проблеми не лише в університеті, а й у школах, бо, за даними анкетування, 60,4% молоді вперше спробували палити цигарки ще до 18-річного віку. З метою пропаганди здорового способу життя пропонується проводити лекції з питань негативних наслідків тютюнопаління для організму людини, організовувати зустрічі з психологами, здійснювати моніторинг (анкетування, інтерв'ювання) щодо проблеми паління у студентському середовищі. Стан здоров'я є важливою складовою здорового потенціалу нації, тому збереження і підтримка здоров'я молодих людей за рахунок формування принципів здорового способу життя має першочергове значення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Косарев В.В., Бабанов С.А. Тенденции формиро-

вания и возможные пути профилактики табачной зависимости (по данным эпидемиологического исследования). *Пульмонология*. 2006. № 3. С. 119-124.

2. Доклад ВОЗ о глобальной табачной эпидемии, 2008 г. Комплекс мер MPOWER. Женева : ВОЗ, 2008. 332 с.

3. Рамочная конвенция ВОЗ по борьбе против табака. Женева : ВОЗ, 2005. 40 с.

4. Андреева Т.І. Поширеність куріння кальяну серед студентів Росії й України. *Східноєвропейський журнал громадського здоров'я*. 2011. № 3 (15). С. 99-104.

5. Чебаненко Н.І. Влияние курения на состояние здоровья человека. *Ліки України*. 2003. № 2. С. 59-63.

6. Погосова Г.В., Ахмеджанов Н.М., Качанова Н.П., Колтунов И.Е. Современные принципы медикаментозного лечения табакокурения и никотиновой зависимости. *Профилактическая медицина*. 2009. № 5. С. 29-34.

7. Кукес В.Г., Маринин В.Ф., Гаврисюк Е.В. Табачная зависимость и ее лечение. *Врач*. 2009. № 4. С. 4-7.

REFERENCES

1. Kosarev V.V. and Babanov S.A. *Pulmonologiya*. 2006 ; 3 : 119-124 (in Russian).

2. WHO Report on the Global Tobacco Epidemic 2008. The MPOWER package. WHO ; 2008. 330 p.

3. WHO Framework Convention on Tobacco Control: Guidelines for Implementation. WHO, 2005. 40 p. (in Russian).

4. Andriieva T.I. *Skhidnoievropейskiy zhurnal hromadskoho zdorovia*. 2011 ; 3 (15) : 99-104 (in Ukrainian).

5. Chebanenko N.I. *Liky Ukrainy*. 2003 ; 2 : 59-63 (in Ukrainian).

6. Pohosova N.V., Akhmetdzhanov N.M., Kachanova N.P. and Koltunov I.E. *Profilakticheskaya meditsina*. 2009 ; 5 : 29-34 (in Russian).

7. Kukes V.H., Marinin V.F. and Havrysiuk E.V. *Vrach*. 2009 ; 4 : 4-7 (in Russian).

Надійшла до редакції 17.04.2019